

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szerda 1913. július 30.

171. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. I. em.
Nyomda telefonszáma (tapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyed . . . . . 6 kor.
Félv. . . . . 12 kor. | Egy . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumén . . . . . 1 kor.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos . . . . . 60 fillér.

A nagy Agitátor.

Elmélkedés e za néhány sor, aztán egy igen szomorú tanulság levonása. Akinek ninesen kedve elmélkedni vagy nem akar szomorúkodni, az inkább el se olvassa.

Abból kell kiindulni, hogy a moszkvai törvényszék elrendelte Tolsztoj Leo munkái közül a Gorbunov kiadásában megjelenő három első kötet elkobzását és megsemmisítését. Ezek a kötetek az első látásra igen ártatlan olvasmányok, pedig valójában a leglátványosabb, a legizgatósabb könyvek voltak. Hiszen az Evangélium, a Biblia, Jézus tanításai voltak ezek, melyeket Tolsztoj fordított orosz nyelvre s látta el megjegyzésekkel. Az elképzelt legveszedelmesebb könyv volt tehát ez.

Igazán — nem maliciából mondjuk — ninesen a jelenlegi módon berendezett társadalomra veszélyesebb könyv, mint az Új Testamentum. Még ha azt nem is egy olyan nemesen érző szívű ember kommentálja, mint amilyen Tolsztoj volt hanem egy akár milyen picinyke kis agitátor.

Mert tessék csak elgondolni, mi minden következik abból, amit Jézus tanított? Tessék végig gondolni — én ugyan nem kommentálom, mert bizonyos, hogy lecsuknak érte, mint osztály-, társadalmi rend-, felekezeti ellen izgató anarchistát, mit jelent az: mindnyájan egyformák vagyunk! Ne ítéljünk, hogy ne ítéltesünk! Szeressük egymást teljes szívünkkel, teljes elménkkel és minden erőnkkel! Ne fogjunk fegyvert, mert aki fegyvert fog, fegyver által esik el!

„A Tengerpart“ tárcája

Danka Maris szerelme.

Irta: Kálmán Pál.

I.

Danka Marist úgy erőszakolták a férjéhez, Nem akart magától menni. Pedig Cigány Pista módos ember volt — Gyuric Ferkó pedig, a kékszemű Maris leánykori szerelme csak amolyan földhözragadt szegény szolgáló, akinek még a dédapja is az urakat szolgálta valamikor. Meg aztán szépség dolgában is messze hátramaradt Gyuric Ferkó a gazdag legény mögött. S hogy mégis miért inkább őt szerette Danka Maris: ki tudná ezt megmondani? Hiszen nem lát senki a lélek világába, Maris pedig sohasem mondta el a titkot senkinek.

Hetek, hónapok multak el a nevezetes lakodalom óta. Már az emberek nem is igen beszéltek róla, kezdtek feledni — csak Danka Marisnak tetszett úgy, mintha tegnap tetőznék volna fejére a mirtusz-ágat. Mintha azóta nem is változott volna semmi, semmi... A falu sem, az emberek sem, csupán az ő lelke, amely olyan, de olyan vig volt egykor és olyan, de olyan szomorú, bágyadt, beteg

A gazdagság bűn! Az alamizsnáskodás kötelesség! A szegények és gyermekek védelme és támogatása! A vagyonyűjtés igaztalan és tilos! És a többi, meg a többi.

A római egyház jött legelőször arra rá, (mint annyi sok más egyébre) hogy a legnagyobb zavarok támadnak abból, ha az emberek derűre-borúra olvasgatják Jézus szavait. Látta, hogy Jézust körülvette a dogmák és bullák minden erejével, isteni tekintélyre emelte, szavaira építette föl, mint sziklára az Egyházat s aztán arra is rájött, hogy a harcok, méregkeverő, vagy nagy eszű világi hatalomra törő pápák, akik zsoldos hadakkal vették magukat körül, a durgadag főpapok, a nagyjövendelmű templomok, a legkeresztényebb királyok, akik égettek, ezrével ölettek, paráználkodtak, gyűlölködtek, a szegényt sanyargatták, egyáltalában nem úgy élnek, mint ahogyan azt Jézus követelte. Hogy tehát valakinek is eszébe ne jusson egyszer azt mondani: Ni csak, ni, ti nagy fejedelmek, pápák és főpapok, hiszen ti egészen másként éltek, amint azt a mi Urunk Üdvözítőnk megparancsolta! hát azt rendelték el, hogy miután a Bibliát hozzá nem értők könnyen tévesen magyarázhatják, tehát azt laikusoknak nem szabad olvasni. Végül is, — lássuk be — azt nem mondhatták, hogy a Biblia téved. Hanem ezt mondták: hej, ti tudatlan emberek, mindeféle bolondság jut a ti eszetekbe, ha a szent Könyvet forgatjátok, jobb hát ha nem forgatjátok!

Ez is megoldás!

Az is megoldás, amit a moszkvai törvényszék csinált most. Persze, nem végleges és nem tökéletes, de van olyan jó megoldás.

Danka Maris lelke nagy változáson ment át. Az örökös töprengés lehámozta róla a fiatal kor pajzán zománcát, szinte fásulttá tette. Csak egyre tudott emlékezni tisztán, élénken. Arra a hideg, esatakos téli éjre, mikor a lakodalmát ülték: mikor ő titkon ott hagyta a lakodalmásokat és összetett kézzel kérte leánykori szerelmét, a földhözragadt szegény szolgáló, hogy vigye el innen, ragadja ki ebből a világból, mert érzé, hogy megfagy a lelke. És az nem vitte el, nem ragadta ki. Azt mondta: „amíg az enyém voltál, addig vihettek volna; most már a férjedé vagy, nem vihettek.“

Nem vitte a legény, mert becsületesen tudott szeretni. Azt hitte, hogyha ellopja a férje mellől, éppen a nászéjszakán ezt a gyönyörűséges teremest, hát ez olyan vétek volna, amit még az istenek se igen bocsáthatnának meg.

Visszaküldte a férjéhez. Danka Maris visszament.

Először megpróbálta elfeledni a legényt, de később, mikor látta, hogy ez lehetetlen, megszokta az örökös töprengést és nem is gondolt másra.

Naphosszat elült az ablak mellett, fejét tenyerébe hajtva, mint akinek valami mély-séges bánat fogvatartja a lelkét. Nem érde-

oldás, mint az, amikor a strucc madár üldözői elől menekülven fejét a homokba furja jó mélyen s azt hiszi az ő kicsinyke madár eszével, hogy mivel ő nem látja az ellenséget, hát az sem látja őtet. Végül ez is lehetne álláspont.

Aki figyel a nagy izgatósokat, — főleg a tömegek izgatósait, — aki figyel, hány olyan írásművet koboztak már el, amelynek alap gondolata a Bibliából vétetett, hány olyan szónokat esuktak már be, aki Jézus szavaival argumentált, az előtt feltétlenül felmerült már az a kérdés, — ami bennünket is nyugtalanított, — hogy hát csakugyan, olyan nagy izgató volt is a a nazarethi? És aztán előveszi a világ legszebb, legtartalmasabb, legköltségesebb és legmélyebben járó könyvét, az ő beszédeit, elolvassa, megrendül ki tudja hányadszor szavaitól, előmlik lelkén valami véghetetlenül nagy lágy szelidség s azt mondja: dehogy is van ebben izgatás! Csupa szeretet és megnyugtató minden szava.

Igy van!

S vajjon, mégis, miérthogy csakugyan úgy lehet az ő szavaival izgatni. Mert, hogy lehet, az is szent igaz.

A világ, az állapotok, a szegény emberek helyzete, az elnyomottak, a nélkülözők, a gyűlöltök, a megvetettek állapota, a hatalmasok hatalma, a szivtelenek szivtelensége, a könyörtelenek könyörtelensége, az érdemtelenek boldogulása, a jók megvetetése mind, mind olyan, amilyennek látjuk, érezzük azokat. Mind olyan, amilyen ez a világ. Az ő tanításai pedig azt mutatják be, hogy milyennek kellene lennie ennek a világnak s a benne élő embereknek. Mivel

kelté körülötte semmi, de semmi. Sem a gazdagság, még csak a férje sem. Közönyös lett minden iránt.

Cigány Pista észre is vette ezt a nagy változást. Nem ilyen egykedvű teremésnek ismerte leánykorában Marist. Jökedvű volt akkor, de vajkodott a legényekkel, pajkoskodott az öregekkel.

Nem szólt neki, nem is próbált változtatni a kedélyén, csak várt.

Azt hitte, hogy majd az idő, mely oly jó orvosa a beteg szíveknek, meggyógyítja az ő feleségét is.

Hiába várt.

Aztán megunt, nem várt tovább.

Lemondott az asszony szeretetéről s kekerülte a tekintetét is.

Csak néha nézett reá és ettől a szigorú nézéstől összerendezte az asszony. Hideg borzongás futott rajta végig.

Mennyi részvétlenség volt abban a tekintetben!

Ilyenkor gondolt egyet a férfi és elhagyta a szobát. Hadd panaszkodja ki magát az asszony a néma falaknak, azok talán tudnak a beteg lelkén segíteni.

Ő maga pedig odament, ahol a vigasztaló litérszám mérik. Jóbarátok közé, cimborák közé, a koresmába. A zene is neki szólt csak, meg az özvegy koresmárosné tüzes pillantá-

pedig az ő szavai az abszolút igazság, amelyet egy pillanat alatt átlát mindenki, amelyet egy pillanat alatt megkíván, óhajt mindenki, mert mindenki érzi, hogy így kellene lenni, amint ő mondja, természetes, hogy szavai hallatára felébred mindenkiben a lenyomott sok keserűség, az igaztalan mellőztetés, üldöztetés, a jogtalanság s látván a kontrasztot az ő beszéde (az abszolút igazság) és az állapotok között, felzúg, feljajong mindenki, akinek oka van éreznie, hogy nem úgy halad ez a világ, amint haladnia kellene. Ezért és csak ezért izgató ő, a mi Urunk, Jézus Krisztus.

Ezekután pedig, — kedves keresztény testvéreim az Urban, — előttünk a tanulság. Az Üdvözítő megmondotta: hogyan kell lenni, hogy az Isten országa eljőjön ide, a földre. Ti érzitek, tudjátok és látjátok, hogy nem úgy van, amint ő rendelte. Az ő rendelkezései nem mentek teljesedésbe. Mivel pedig az ő rendelkezései lennének az igazi keresztényiség, nyilvánvaló, hogy nincs igazi, Krisztusi kereszténység ezen a világon. Kellene és jó lenne, de nincsen. S ezért vannak izgatható, elégedetlen emberek.

Ugy-e világos dolog mindez, kedves jó felebarátaim az Ur Krisztusban?

Allandó és egységes vasuti tarifák.

—o—

(s. p.) A kereskedővilágnak sok a panasza a tarifák folytonos változtatása miatt. Sok bajt okoz az is, hogy a tarifák fejlesztése nem egységes alapon történik. Pedig ez utóbbi a belföldi fogyasztási területre nézve rendkívül nagy fontossággal bír.

A magyar állam nagy pénzáldozattal egységes vasuti hálózatot teremtett. Ennek közlekedéspolitikai tekintetben igen sok előnye van. De ezek az előnyök csak akkor fognak igazán érvényesülni, ha a vasuti áru díjszabásba bizonyos stabilitást és egységesítést viszünk be.

A tarifák stabilitása alatt nem azt értjük, hogy a bizonyos gazdasági viszonyok között életbeléptetett fuvardíjtelekhez képest más körülmények között is makacsul ragaszkodjunk. Ez nem volna helyes. A tarifák állandóságát abban látjuk, ha a tarifák továbbfejlesztésénél mindig pontosan meghatározott és az általános gazdasági

szabványokhoz igazított és a feleség kömves tekintetért.

Cigány Pista először csak lopva nézett azokba a tüzes tekintetű szemekbe, mintha bünt követne el ezzel, de később már bátran, mélyen. Néha olyan mélyen, hogy szinte forgott előtte a világ.

A koresmárosné meg hagyta; nagyon jól értett a férfi-fejek elbolondításához. Ez hozzátartozott a mesterségéhez.

Fenekig hajította ilyenkor a poharat a férfi s új nótát rendelt. Odaállította a cigányt a füle mellé, néhány bankót nyomott a markába és úgy huzatta.

Azt remélte, hogy korhelykedése megindítja a felesége szívét.

Nem indította meg. Sőt még szomorubb lett Danka Maris.

De a férfi nem esüggött el, csak remélt. Sokáig remélt.

Olyan sokáig, hogy mire magához tért, azt vette észre, hogy a gazdasága, a portája tája pusztul, egyre pusztul...

De ezzel sem törődött... Csak remélt...

Aztán egyszerre arra eszmélt, hogy hitelbe iszik, hitelbe huzza a cigányt. Mégis ivott. Sokat, nagyon sokat ivott s mindig és mindig mélyebben nézett a kis koresmárosné tüzes szeméibe.

Az pedig most már kikacagta... Arcába

igényekhez simuló irányelvek szerint járnak el. E szerint a tarifák stabilitásának elvével nem fér meg az, ha egyeseknek vagy egyes iparágaknak mérsékléseket, refakciákat és más kedvezményeket nyújtunk. Még kevésbé fér meg ezzel az állásponttal az, ha a már megadott kedvezményeket kedvező konjunktúrában is fenn tartjuk.

A kereskedelmi miniszter a parlamentben már sokszor ígéretet tett a refakciák eltörlése, illetve korlátozása iránt. Eddig azonban nem igen látunk javulást e téren. A refakciák száma igen nagy, az előző évekhez képest alig redukálódott, a leginkább kifogásolni való pedig az, hogy a díjkedvezmények túlnyomó részben a hatalmas karteleknek adattak. A magyar államvasutak utánozhatnák az osztrák államvasutak példáját. Ausztriában az államvasutakon 1910-ben még 1400 refakcia volt érvényben, míg 1912-ben már csak 300-at hirdettek ki.

A forgalom egészséges fejlődésének egy másik tényezője a tarifáknak egységsége. Evvel különösen a belföldi termelésnek lehetne használni. De a kezelést és üzletvezetést is nagyon hátráltatja az az anarchikus állapot, mely most a Máv. tarifái terén uralkodik. Ebben a kaoszban alig ismeri ki magát valaki. Itt feltétlenül rendet kell teremteni és a Máv. ezután ne a tarifák emelésében, hanem azok egységessé tételében igyekezzenek kitűnni.

A tarifáknak egységes alapon eszközözendő reformjával a kezelést olcsóbbá, gyorsabbá és egyszerűbbé lehetne tenni. Természetesen mindezeket a reformokat az érdekelt kereskedők és iparosok meghallgatásával kell végrehajtani. Itt nem a rideg bürokratizmusnak, hanem a kereskedelmi szellemnek kell érvényesülnie.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

nevetett hosszán, nagyon hosszán, hogy szinte regett belé a föld...

II.

Cigány Pista portáján megverték a dobát. Hivatalos emberek jöttek, mentek, méteres fölialakkal, mogorva arccal.

Ilyesmit ritkán láttak a falubeliek, kíváncsi is volt a nagy esetre mindenki. Ott tolongtak a kerítésen kívül, a kerítésen belül valamennyien, akik talán már régen el is feledték Danka Maris nevezetes lakodalmat.

Cigány Pista, mintha nem is az ő birtokán, vagyonában történe mindez, mikor meghallotta az első dobpergést, először elsárgult egy pillanatra, aztán új bort, új nótát rendelt a — koresmárosban. Ott volt most is, mint rendesen. „Tyuhaj, sohse halunk meg”, ordította s a félig telt borosüveget belevágta a cigány bögőjébe, amitől az menten léket kapott.

— Nem baj; huzd csak azért is, aki vakapád van! — kiáltotta és újra ivott.

Azalatt pedig elköttyavetyélték mindenét. Mikor hazafelé indult, felmutatták neki az árverési jegyzőkönyvet.

Cigány Pista csak nézte, nézte. Kidüledt, vérágas szemekkel gusztálta a betűket. Forgott körülötte a világ s valami rettenetes

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapi reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

— A Skodrát felszabadították. Az Ungaro-Croata Skodra gőzöst, mint röviden jelentettük, a Bojana folyó torkolatánál baleset érte. Az alacsony vízállás miatt homokzátonyra futott, amelyről nem birt leszabadulni, mert elől megsérülvén, alsó része teljesen megtelt vízzel. A tengerészeti hatóság a Mentő gőzöst küldte a Skodra segítségére, de erre már nem volt szükség, mert a gőzös tegnap este saját erejéből meg szabadult és megindult Fiume felé. Megérkezése után dokkba viszik a Skodrát.

— Az új városi fürdő. (Panasz-levél.) Ismervén A Tengerpart mindenkori készségét a nagyközönség érdekének védelmében, bőtorkodom az új Bagno Comunale hiányosságaira A Tengerpart utján az illetékes faktorok figyelmét felhívni.

Ilyen idegenforgalommal bíró város Magyarországon, mint Fiume, Budapesttől tekintve, nincsen több, ilyen vegyes anyanyelvű conglomerát lakossága egy városnak sinesen Magyarországon; ezek előrebocsátása után azonban jelzem, hogy dacára mind ennek, a városi fürdőben az államnyelv s az idegenek teljes ignorálása mellett, minden felírás, fürdőjegyzék, szabályzatok, utmutatótáblák minden csakis olaszul van, a személyzet csakis olaszul beszél, vagy nem akar szorogást érzett a torkán. Olyasfélét, mint ha az a sok-sok keserűség, amit neki a világ okozott, most egyszerre a nyaka köré tekeredett volna s fojtogatná.

Mi lesz ezután? Dolgozni nem tud, nem szoktatták rá. Koldus legyen?

Az emberek részvétellel néztek rá.

Ő pedig csak gusztálta a komor, fekete betűket. „Ez is, ez is”, motyogta, aztán utat vágott magának az embertömegben s rémes kacagással, ziháló mellel futni, rohanni kezdett. Futott, megállott, körülhézett, aztán tovább szaladt velőkig ható kacagással. Nem-üldözi valaki?... Közben állatias hörgés tört ki a melléből...

Hörgött, mint az örültek szoktak...

Ő is az volt...

III.

— Ujra eljöttem kigvelmedhez, Ferkó. Az urannak elköttyavetyélték mindenét, ő a világnak ment, szeret-e még kigvelmed? — kérdezte az asszony a földhözragadt szegény szolgálógyónytól.

— Szeretlek Maris, ugy, mint régen — felelte Ferkó.

— Elvisz-e engem messze, messze innen, hogy sohavessem eszembe az a hely, ahol annyit szenvedtem kigvelmedért?

— Elviszlek, Maris!

— Menjünk...

más nyelven beszél, vagyis ebben a közeli üzleti vállalkozásban, mely nem csupán fiemei olaszságáé, hanem mindnyájunké, akik itt közszégi adó teherviselésben részt vesznek. A fürdő intézősége nem akar tudomást venni sem a magyarokról, sem a horvátokról, sem az átutazó nagyszámú idegenről, akik hébe-korba talán mégis megfürödnének a városi tengeri fürdőben.

Nagy antiüzleti talentumra mutat ez a szándékosság, mely annyira bántó ennél az új vállalkozásnál, hogy szinte nem jól érzi magát benne az ember, még mielőtt csak a fürdőnek közelébe férközhetett volna, melyhez egyébként valóságos életveszedelem árán juthat csak az ember.

Nem akarok a motorközlekedés, a be- és kiszállás veszedelemre kitérni, hanem csupán a fürdő néhány szembeötölő hiányosságára rámutatni.

Ilyen nagy szerkezetmagasságokat könnyen meg lehetett volna szüntetni azzal, ha már a város saját áramszolgáltató teleppel bír, hogy egy u. n. Trottoir roulant-t, mozgó járdát létesített volna a tervező, vagy egy állandóan közlekedő liftet. Mindenképpen nyaktörő vállalkozás azonban meztelen lábbal 60—100 simára gyalult fölgyalépesőn lebotorkálni, az utcai ácsorgó publicum gaudiumára. T. i. ezek a falépesők arról híresek, hogy sem gyékénnyel, nincsenek beborítva, sem nem barázdázottak, vagyis ugyancsak meg kell fogódzania az embernek, ha nem akarja kitörni a lábát. Ezzel azonban még nem ért véget a tortúra, hátra van még az úgynevezett függő hid, mely hovatovább „söhajok hidja” lesz a fürdőzőknek. Itt ama előnye van a kieseszamlónak, hogy itt már egyenesen befordulhat a tengerbe, természetesen alapos zuzódások után. Vasárnap délután vagy 4 mért láttam végigcsuszni ezen a fantasztikus hidon, az ötödik, fájdalom én voltam s kicsi hűjja, hogy ki nem törtém az egyik lábamat. Természetesen mindez a Mária Terézia móló publikumának nagy mulatságára történik, akik valósággal lesik, ki mikor és hogy fogja kitörni a nyakát. Ha már teltett 400.000 koronából a szivargyújtókra, ugy talán maradt még egy pár korona arra is, hogy ilyen baleseteknek ne legyen kitéve a szegény fürdőző. Hiszen egyik veszedelemből a másikba kerül az ember s hálát kell adnia az Uristennek, ha ép-kéz-lábbal kerül ki a fürdőből, no meg abból benzines bárkából is.

Ha már Fiume városa (ezt el kell ismer-ni) nagy áldozatkészséggel és amerikai gyorsasággal elkészítette a városi fürdőjét, kár elriasztani a tulajomó többséget alkotó nem olasz anyanyelvű fürdőzőkötéséget a Bagno Comunaleból, ezzel a semmiképpen sem üzleti szellemre valló politizáló üzlet-vezetéssel, ugyszintén tegyék elviselhetővé azt a lépesötengert és függőhidat, melyet egy ólós szálmagyékény-szönyeggel, vagy fűbavajt barátságos barázdákkal mégis csak tűrhetővé tehetnek. Így azután talán mégis redukálódik egy kissé az az életveszedelem, melyből még a legautonomabb fiemei sem kék.

Szerkesztő uramnak igaz tisztelője Fiume, 1913. július hó 28-án K. J.

— **A Vocet ma is elkobozták.** A Voce del Popolo-t az ügyesség utasítására a rendőrség ma is elkobozta. Az elkobzás az „Ai Cittadini” című cikk miatt történt.

— **Ijedelem a penzióban.** Az abbáziai Savoy-penzióban tegnap délután nagy ijedelmet okozott, hogy a hotel szolga, Slosa Mile hirtelen összeesett. Azonnal hívták a mentőket, akik megállapították, hogy a szolga szivgőresben szenved. Elszállították a betegháza.

— **Cápát láttak.** Néhány esónakázó munkás tegnap egy hatalmas cápát pillantott meg a tengeren. A esónakázók sietve visszaveztek a kikötőbe, nehogy szemtől szembe találkozzanak a szörnyeteggel.

— **Leesett a létráról.** Tegnap délután Abbaziában a Quarnero-kávéházban dolgozott Mühlrad Bernát kárpitos. Egy öt méter magas létrán tartzkodott, melyről leest a földre. A mentők szállították lakására.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében a július 21-étől 27-éig terjedő héten vörhenyben 1, kanyaróban 4, difteritiszben 2, szamárköhögésben 3 megbetegedés történt. A két utóbbi betegségnek 1—1 halottja volt.

— **A kivándorlás hiénái.** A határrendőrség 10 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte Loncsár Dávid kivándorlási állügynököt, aki két napszámot egy Amerikába induló triezsti hajóra akart csempészni.

— **A kikötőből.** jul. 29. Erkezett: Zrinyi magyar gőzös Valenciából, 410 zsák paprikával, 400 hordó olajjal, 270 zsák kén- és 60 hordó festékkel; Lina olasz gőzös Cataniából, 532 tonna lávakövel és 500 tonna aszfalttal; Aghios Spiridione görög gőzös Triezstből, üresen.

Indult: Széll Kálmán magyar gőzös Londonba, 1270 tonna fával, 950 tonna cukorral, 57 tonna magnessittel és 60 tonna ásványvízzel; Borneo magyar gőzös Philadelphiába, 5700 tonna magnessittel; Capodistria osztrák gőzös Arsába, üresen.

— **Megszűnt a pestis.** A tengerészeti hatóság valamennyi alárendelt révhatálokhoz és révközeghez, valamint a martin-schizzai tengeri vesztglőntözethez a következő körrendeletet intézte:

Tekintettel arra, hogy a pestis Adenben megszűnt a május hó 7-én kibocsátott hatósági körrendeletben foglalt egészségügyi óvintézkedések ezennel hatályon kívül helyeztetnek.

— **Borzalmas tüzhalál.** Léfèvre Kurt buccari-i cementgyári mérnök Dóra nevű felesége vasárnap estefelé gyorsforralón vizet akart forralni. A gyorsforralóból kicsapó láng meggyújtotta a ruháját, amely néhány pillanat alatt lángborult. A házbeliek gyors segítsége dacára az asszony súlyosan megégett s a fiemei kórházban, ahová beszállították, meghalt.

— **Rejtélyes szerencsétlenség.** A mentőket tegnap délután arról értesítették, hogy a 13. számú vasuti raktárban egy összeomlott zsákrakás alatt egy súlyosan sérült emberre akadtak. A mentők beszállították a súlyosan sérült embert a kórházba, ahol megállapították, hogy belső sérüléseket szenvedett s aligha marad életben. Ivonich Benir 23 éves szarajevói születésű napszamos a szerencsétlenül járt ember. A szerencsétlenség igen rejtélyes. Ivonichnak nem volt dolga a raktárban. Valószínű, hogy a zsákrakás mellett akart aludni s a zsákok valamiképpen ráomlottak.

— **Bátor életmentő.** Tegnap a voloscai parton két hölgy társaságában sétált K. Leo 21 éves budapesti magánhivatalnok. A hölgyek kérésére a fiatal ember lement a kőszirt vizszintjéig, hogy kagylókat keressen, de megeszött és a vízbe esett éppen ott, ahol a partfüggőlegesen ereszkedik le a vízbe és a tenger a legmélyebb. Úszni nem tudván, fuldokolni kezdett, a nők rémülten kiáltottak segítségért, és többen gyűltek össze a parton, anélkül, hogy a fuldoklónak segédkeztek volna. Ekkor ért oda kis bárkáján Szabados Pista, a hasonnevű abbáziai penzios fia, ki ruhástól a vízbe ugrott és megragadta a már elmerülő fiatal embert. Nehezen vonszolta a partig, mert a fuldokló oly erősen kapaszkodott beléje, hogy az uszáznál csak az egyik karját használhatta. A parton aztán kiemelték a megmentettet. Szabados Pista néhány bőrhörzsolást szenvedett, mert a partra szállításnál az éles sziklákhöz ütődött. A közeli halászházban mindkettőt ellátták száraz ruhával. K. Leót automobilon szállították haza a Stern pensióba. Szabados Pistát, kinek ez már második életmentése az idén, a közönség lelkesen megéljenzte.

— **Csaló vigéc.** Dr. Pap Bertalanné budapesti lakos, ügyvéd neje befejezvé ab-báziai nyaralását, két nagy ládáját, melyben 1500 korona értékű holmi volt, kiküldte a fiemei állomásra, hogy feladja Budapestre. Ugyanebben az időben a vasuti állomáson járt Harndorf Vilmosa dresdai Brinkmann Ferenc női konfekció-cég utazója. A vigéc feladta az ő táskáját, közben ügyesen elcsereverte a rag-cédulákat, így Papné ládájáról ő kapta a számokat. Pár pere mulva a hordárral kiváltatta a ládákat, melyeket aztán áruba bocsátott. Hosszas keresgélés után egy ószeresnek eladta. Papné feljelentésére a határrendőrség nyomozni kezdett és csakhamar megtalálta a két ládát egész tartalmával együtt a zsidóvárosnál, aki beismerte, hogy tudott a ládák bűnös eredetéről. A vigéc ellen család, a zsidóváros ellen orgazdaság büntette miatt megindították az eljárását.

— **Munkássors.** Ceran Mihály 37 éves boszniai származású munkás tegnap délután a szabadkikötő egyik raktárának járdájáról a kövezetre esett, minek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a kórházba.

— **Elgázolt fürdővendég.** Veiser Salomon galíciai fürdővendéget tegnap a keskeny abbáziai főutcán egy szembejövő fiakkal elgázolta. A mentők az abbáziai betegháza szállították, ahol bekötözték sérüléseit.

— **Az öngyilkos-jelölt.** A rendőrséget tegnap Spirardelli Eszter 30 éves veronai származású asszony levélben értesítette, hogy a via Galileo Galilei 14. számú házban levő lakásán öngyilkossá lesz. Az inspekción rendőrtisztviselő egy detektívvel azonnal a jelzett lakásba sietett, ahol Spirardelli Esztert a szőnyegen fekvő, öntudatlan állapotban találták. A rendőrtisztviselő megállapította, hogy a nő agyon akarta magát löni, a revolver azonban csütörtököt mondott. Miután nem tudott magához térni, beszállították a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy hisztérikus rohamba esett.

— **Baleset az utcán.** Pillighy Gabriella 14 éves leány tegnap az utcán elesett és eltörte a jobb lábát. Bevitték a kórházba.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Bosznia, tájképek. — A másik, dráma. — Rák — francia módra, bohózat.

— **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbáziai Lederer-penzio volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopoli volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szákszerű vezetésére.

LE CORSET MERVEILLEUX:

J' appuie les faibles,
Je supprime les puissantes,
Je maintient la balance!

(Victor Hugo)

Ilyen csoda-miedert, mely a női szépség és elegancia mesés fokozója, talált fel és készít:

Madame STEIN, Abbazia,

Reichsstrasse, Niedenthal Kioszk vis-à-vis
Villa Schanzer.

Imró Ferenc és Szerblyin István

borbély- és fodrászmesterek

átvették a VIALE DEAK 14 sz. a. Gradinata del Sasso Bianco sarkán levő fodrásztermet.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Bérletjegy K 3.—

TÖZSDE.

	Jul. 29. zárlat	Mai ár 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	817.50	819.—
Oszt. hitelrészvény	620.—	620.75
4%-os koronajáradék	89.80	81.25
Oszt. magy. államvasút	633.—	636.75
Jelszlogbank	414.—	414.—
Leszámitolóbank	506.50	506.50
Házai Bank	279.—	278.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	537.—	539.—
Rimamurányi	691.—	692.—
Salgótarjáni	751.—	750.—
Közuti Vasút	637.—	638.—
Városi Villamos	338.50	338.—
Adria	538.—	—
Déli Vasút	125.—	—
Magyar Cukoripar	2720.—	—
Rizsgyar	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.92	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.38	11.45
Rozs 1913 áprilisra	—	12.98
Rozs októberre	9.—	9.04
Tengeri májusra	7.28	—
Tengeri júliusra	8.—	7.93
Tengeri augusztusra	7.90	8.12
Zab áprilisra	—	7.32
Zab októberre	8.19	8.25
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszt. hitelrészvény	620.—	622.—
Magyar hitelrészvény	818.—	819.—
Oszt. magy. államvasút	692.10	698.—
Déli Vasút	—	124.50
Alpesi	920.—	921.—
Skoda	834.25	842.—
Oszt. koronajár.	81.70	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kóték átlagár.
Fiumei 4%-os köicsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240.—
L. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficiente” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1900.—
„uj”	1760.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	283.—
Navigazione Libera Triest	612.—
Oszt. Lloyd	568.—
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	429.—
L. Trieszti Rizsgyar	742.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	428.—
Spalatoí Portland Cement	375.—
Assicurazioni Generali	838.—
Riunione Adriatica	3700.—

Tengeri fürdő Lusinpico Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-rangu családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Endrei-féle fiu-nevelő intézet Zentán.

Saját polgári iskola. Gimnásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitünő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor., felsőbb osztálybelieknek 700 Korona. Prospectus. Interurbán telefon 50.

Irodai gyakornok,

ki a magyar nyelven kívül a német, olasz vagy horvát nyelveket is bírja, kezdő fizetéssel helybeli irodában felvétetik, Cim a kiadóban.

Távirat — Telefon.

Krobatin audienciája.

ISCHL, jul. 29. Ó felsége Krobatin lovag hadügyminisztert ma audiencián fogadta.

ISCHL, jul. 29. Krobatin hadügyminiszter mai audiencián kifejtette a létszám-emelés szükségességét. A létszámemelést szeptember közepére akarják keresztülvinni.

Képviselőválasztások.

HUSZT, jul. 29. Dr. Illés József munkapártit ma egyhangulag képviselővé választották.

BERETTYO-UJFALU, jul. 29. Ertsey Péter helyébe ma van itt a választás. Jelöltek: Cziffra Kálmán dr. munkapárti és Balog Tihamér függetlenségi. A szavazatok állása:

10 órákor Balogh	95	Cziffra	43
11 „	132	„	43
12 „	215	„	150

Horvátországi hírek.

ZAGRAB, jul. 29. Az unionisták mai konferenciáján megjelentek az ó-unionisták is. Rauch és Tomasics kijelentettek, hogy a királyi biztost támogatni fogják. A centrum klub képviselője, Pinterovics dr. kijelentette, hogy az ő pártja előbb bevárja a sérelmek orvoslását. Pinterovics és Tomasics között élénk szóváltás keletkezett. A koalíció meghívott vezérei nem jelentek meg a konferencián.

ZAGRAB, jul. 29. Skerlecz báró a koalíció meg nem jelent vezéreit ma délután egy külön konferenciára hívta meg. Hosszabb tanácskozás után a mérsékelt felfogás győzött és úgy határoztak, hogy megjelennek a konferencián.

Hercegh Ferenc vádjai.

ARAD, jul. 29. Herceg Ferenc ellen az ismeretes aradi vádak miatt a koalíciós kormány volt tagjainak megbízásából Vázsonyi Vilmos rágalmozási pert indít.

Gombamérgezés.

MISKOLC, jul. 29. A piacon vásárolt mérges gombától Kollár István és családja továbbá Fülöp János és családja megbetegedtek. Fülöp János Lajos nevű fia a gombamérgezésből meghalt.

Földrengés.

TRIESZT, jul. 29. A tengerészeti obszervatorium seismografikus eszközei ma földrengést jeleztek, melynek központja innen 5100 kilométernyire esik. A földrengés reggel 6 óra 56 perckor kezdődött, vége 9 órákor volt.

Kiadó nagy 6 ablakos, 160 négyzetméter nagyságú

helyiség

hosszaváló 2 irodaszobával a város központjában. Cim a kiadóban.

Halál a színpadon.

DEBRECEN, jul. 29. Az itteni Uranus színházban Farkas Pál és neje, Palugyay Margit játszottak „Az ágyra járó” című darabban. Előadás közben Palugyay Margit rosszul lett, lefektették a színpadon levő ágyba, ahol pár perc múlva meghalt. A közönség meghiúsítottan hagyta el a színházat.

Pallavicini balesete.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 29. Pallavicini őrnagy osztrák-magyar nagykövet tegnap a városban kocsikázott, lovai megvadultak és a kocsit a tengerbe ragadták. A nagykövetet és kocsisát kimentették és nincs komolyabb bajuk. A lovak ott veszttek.

Román-orosz házasság.

PARIS, jul. 29. Megbízható forrásból közlik, hogy Károly herceg, Ferdinánd román trónörökös fia, legközelebb eljegyzi Olga nagyhercegnőt, a cáer legidősebb leányát.

Szerencsétlenül járt magyar turista.

BÉCS, jul. 29. A lapok jelentik Innsbruckból: Az 59 gyalogezred két egyéves önkéntese, kik turista kirándulást tettek a Gamskarlspitze, tegnap eltűnt. A kutatásukra küldött expedíció ma az egyiket, Wiednerin Alfrédot, ki egy voralbergi iparos fia, halva találta meg. A másikat, Sonwald budapesti tanárt még mindig keresik, de teljesen nyomavesztett.

Árvíz-kár.

ARAD, jul. 29. Hegedűs Gyula számtanácsos a vizár okozta károk megvizsgálására megérkezett. Konstatálta, hogy a helyzet nem vigasztalan, de a burgonya, tengeri és szilvatermés elpusztult.

A férj bosszúja.

ZOMBOR, jul. 29. Braszity Tibor jómódu földesgazdát a felesége megalta Gábrity Jozsóval. A gazda öccse megleste a szerelmes párt és hazahívta a férjet. Braszity kötötököt tüzesített meg és azokat az asszony mellébe szurta. Ezalatt Gábrity Jozsó megszökött. Az asszonyt eszméletlenül találták meg, később a kórházba szállították, ahol haldoklik.

Felváltják az őrséget.

SKUTARI, jul. 29. A skutarii nemzetközi őrséget német legénységét augusztusban felváltják; a monarchia folytatja az új legénység oda szállítását, a franciák július 31-én küldik az új csapatot. Elhatározták a hatalmak, hogy a mostani hadihajók helyett kisebbeket küldenek az albán vizekre.

Szerbia engedelkeny.

CETTINJE, jul. 29. Montenegrii körökben pesszimiztikus felfogás uralkodik, mert úgy látják, hogy Szerbia — nehogy a harcra elért sikereit kockáztassa — engedelkeny álláspontra helyezkedett.

Végleges béke.

BUKAREST, jul. 29. Itt azt hiszik, hogy a delegátusok végleges békét fognak kötni.

Új görög győzelem.

ATHÉN, jul. 29. A hadügyminisztérium közli: Kétnapos harc után 26-án este Szimethi mellett az ütközet újabb fényes győzelemmel végződött. Bár az ellenség igen erős pozíciókban volt és tüzésége domináló helyzetéből hevesen bombázta csapatainkat, ezek az ellenség golyózápora dacára, olyan hevességgel nyomultak előre, hogy elérték az ellenség gáncait, elvették tőle három nagy kaliberű tarackot több muniációs ládával és az egész vonalon üldözték az ellenséget. Egy másik görög hadosztály a Susica melletti hágón át nyomult Rajan

ellen, ahol az ellenség jobb szárnya állott s megtámadta a Diomitepe hegyről érkező segédesapatokkal az ellenséget. A bolgárok erős sáncaikban vitézül védekeztek, csapataink esodálatraméltó támadása azonban visszavetette őket az 1050 méter magas másik pozícióig, ahol az ellenség este 8 óráig újabb ellenállást tanúsított, akkor azonban az egész vonalon vereséget szenvedett és Dsumaja felé megkezdte az általános visszavonulást. Ilyen módon az ellenség szélső balszárnya teljes vereséget szenvedett.

Nincs fegyverszünet.

ATHÉN, jul. 29. Az athéni távirati iroda jelenti: Konstantin király nem járult hozzá azon bolgár javaslatához, hogy három napos fegyverszünet köttessék, miután nem talál okot arra, hogy a fegyverszünet beálljon és a szövetséges csapatok előnyomulása szüneteljen. A király ezen elutasító magatartása stratégiai okokból és a bolgárok alattomoságával indokolható.

A törökök Drinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 29. A drinápolyi váli jelenti, hogy a lakosság kivétel nélkül örömmel üdvözlö a várost elfoglaló török csapatokat. A városban teljes egyenlőség uralkodik.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 29. A szultán megbízásából a trónörökös és a szultán egyik fia Drinápolyba utazik holnapra.

Mi lesz Drinápolylyal?

LONDON, jul. 29. A Daily Telegraphnak jelenti Bukarestből: A román kormány huzódik attól a mandátumtól, hogy katonai erővel szorítsa ki a törököket Drinápolyból. Ilyen körülmények között a hármasszövetséges nagyhatalmak és a hármasszövetséges kormányok között az a terv merült fel, hogy a bukaresti béketárgyalásokon elvileg ki fogják jelenteni a Balkán államok, hogy Trácia Bulgáriát illeti meg és a jogos igényének Drinápolyban érvényt nem szerez, nem tartozik leszerelni.

SZOFIA, jul. 29. Londonból jelentik: A nagyhatalmak közt megegyezés van, hogy Törökországot kényszeríteni kell a londoni békeszerződés respektálására és most az egyes kabinetek között diplomáciai tárgyalások folynak arról, hogy mi mód a kényszerítsék Törökországot Drinápoly kiűritésére és csapatainak visszavonására.

Vizsgálat Danev ellen.

SZOFIA, jul. 29. A liberális párt indítványt fog benyújtani, hogy helyezték vád alá a Danev kormányt. Danev most emlékiraton dolgozik, melyen indokolni fogja eljárását.

Kedvezőbb a helyzet.

PARIS, jul. 29. A helyzetet kedvezőbbnek látják, mert Németország nem ellenzi, hogy a hatalmak Törökország ellen fellépjenek, viszont Oroszország nem szállja meg Örményországot. Így valószínűleg nem lesz európai konfliktus a drinápolyi kérdésből.

Károly király levele a szultánhoz.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 29. A hármasszövetséges egyik diplomáciai képviselője elmondta, hogy abban a levélben, amelyet Károly király a szultánhoz intézett, nyíltan megmondja, hogy Románia esetleg európai mandátumot fog elfogadni Drinápoly kiűritésére. Romániát az a cél vezeti, hogy Bulgária irányában jóindulatának adja tanujelét és vagy egymaga, vagy a bolgár csapatokkal együtt fog Drinápoly ellen vonulni, hogy a várost és a drinápolyi vilajetet megszállja.

Montenegro is részt akar.

CETTINJE, jul. 29. Montenegro azon segítségért, melyet most Szerbiának nyújt, területi engedményeket követel. Szerbia a Montenegrónak adandó területekért Bulgáriától követel kárpótlást.

Bulgária lerombolja várait.

BUKAREST, jul. 29. Miután a pétervári jegyzékben Bulgária arra kötelezte magát, hogy határait nem erősíti meg, a meglevő erődítményeket pedig lerombolja, Románia követelni fogja a ruszesuki és sumlai várak lerombolását is.

Kölesönös vádaskodások.

SZOFIA, jul. 29. Mikor a bolgár csapatok politikai okokból elhagyták Szerbia területét és a román csapatok hirtelen benyomulása miatt Belogradsik, Kula és Lompalanka közt is visszavonultak a határról, a szerbek ezt kihasználva, bolgár területre nyomultak. Eppen most, amikor Szerbia azt hangoztatta, hogy a testvérgyilkos háború befejezését kívánja, a szerbek által megszállott vidékek lakossága menekül előlük a románok megszállta területre.

ATHÉN, jul. 29. Hivatalos jelentés alapján a szerreszi görög kórház épületének fölgújításával a bolgárok 13.000 török fontnyi kárt okoztak. Elpusztítottak továbbá 7 görög templomot 61.900 font értékben. Nyolc templom sértetlen maradt. Az elpusztult iskolák értéke 47.200 font. A Szerreszbe Szalonikiból küldött izr. hitközségi megbízottak jelentése szerint a 200 Szerreszben lakó zsidó család közül 131 súlyos anyagi kárt szenvedett a bolgárok pusztításai folytán, a melyet összesen 41.035 fontra becsülnék.

Törökország ellen.

PARIS, jul. 29. Pétervárról jelenti a „Temps” tudósítója: Kokoveev miniszterelnök és Szaszonov külügyminiszter szombaton kihallgatáson volt a cárnál. Nyíltan beszéltek, hogy a cár fel van bűszülve Törökország önhatalmi eljárása miatt és azt kívánja, hogy az orosz kormány szerezzen tiszteletet londoni békeszerződést nem engedik módosítani következtében az orosz kormány most erővel fog fellépni. A nagyhatalmaknál akkreditált orosz nagykövetek be fogják jelenteni, hogy Oroszország hajlandó fellépni Törökország ellen és esetleg katonai akcióit is fog alkalmazni, hogy a törököket Drinápoly kiűritésére és az orosz-midai határvonal mögé való visszavonulásra kényszerítse.

PARIS, jul. 29. Itteni lapok pétervári értesülése szerint a cár el van tőkelve, hogy a jelenlegi viszonyok között kezébe veszi a balkáni politika vezetését. A nagyhatalmak között arra nézve megegyezés van, hogy a londoni békeszerződése nem engedik módosítani. Oroszország ezért arra törekszik, hogy lehetőleg siettesse a békekötést a Balkán-államok között és azután megfelelő katonai akcióval kényszeríteni fogja a törököket az újból visszafoglalt területek kiűritésére.

PARIS, jul. 29. A francia kormány egyetért a pétervári kabinettel abban, hogy a londoni békeszerződésnek fenn kell maradnia és hogy Drinápoly a bolgároké fog maradni. Ebben a tekintetben nincs véleményeltérés a nagyhatalmak között és a cár a szombati kihallgatás után Péterhofban döntött, hogy Oroszország az európai nagyhatalmak egyetértésével föl fog lépni Törökország ellen. Ez az elvi megegyezés kizárja azt a lehetőséget, hogy valamely nagyhatalom izoláltan járjon el, miután egy hármasszövetség, mint a hármasszövetség megegyezését fog adni Oroszországnak.

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom pörköltkávával töltve

Kapható - 3 minőségben -

G. STOCHEL esemegyezetében.

Német szobaleány

szorgalmas, takaros, ajánkozik. Vidékre is szívesen megy. Címet hogy hol mutatkozzon be a kiadóhivatalba kér „Stubenmedchen” jel. alatt.

VELENCE.

ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tágas terrasz — Játékterem, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kitűnő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképelőadás teljes világitás mellett.

Naponta új műsor.

Köbányai Polgársör,

a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörcsarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerini Testv. és Tsa.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdő- és meleg tengerivíz fürdők.

Szobák 3. — koronától feljebb.

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

Teljes penzió napi 10 líráért.

A kinek eladó **használt butora van** vagy **olcsón akar butort venni** (részletfizetésre is) forduljon bizalommal

HERSKOVITS S. butorkerekedőhöz

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-03 szám.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Írógép, alkalmi vétel,

látható írású, legújabb rendszerű olcsón eladó.

Megtekinthető szerkesztőségünkben

ABBZIA
PENSION
QUISISANA

I. rendű ház.
Rovász J. tulaj.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

Restaurant
MIRAMARE
CIRKVENICA.
Bartó: BÉBŐ IMRE.

— **Művész-estély Abbáziában.** Ma este lesz Abbáziában, a Quarnero-kávéházban a művész-estély, melynek összes szereplői magyarok. Az abbáziai fürdővendégek között igen nagy az érdeklődés a művész-esté iránt.

— **Megtelt fürdők.** Rossz az időjárás. A fővárosi vendéglősök panaszkodnak, hogy már 12 vasárnapjuk egymás után ázott el és ime, a balkánháború, pénzügyi krízis, rossz termés és árvizek dacára, mindennap többen és többen érkeznek az Adria partjaira. Jelenleg Abbazia, Lovrana, Lussin, Cirkvenica tömve van, sőt kisebb helyeknek, mint Novi, Zeng, Selce elég közönség jutott.

— **Lussinpiccolo.** Az idegenforgalom elérte tetőpontját, a németek és magyarok száma meghaladja a múlt évit. Az utóbbi héten minden hajó tele volt az érkező fürdővendégekkel. A vendéglők és penziók mind telve vannak.

Lussingrandeban és San-Segoban is nagyon sok vendég van, nagyjából magyarok.

— **Grádóból jelentik:** e hó 23-ig a kurlista szerint 11.392 személy érkezett. A kurlkommisszió mindent megtesz csak hogy az itt időző idegenek kedvébe járjon. Majd minden este Coriandoli- és virágcsata, fátylasmenet stb. van. Legközelebb nagy szerenád és a tengeren táncmulatságot rendeznek. Minden koncert programjában magyar számok is szerepelnek.

— **Lovranai idegenforgalom.** Lovranába ez év elejétől kezdve f. hó 23-ig 7378 idegen érkezett, 23-án a jelenlevő fürdővendégek száma 1954.

— **Portoroseben** augusztus 6 mulatság, 10-én uszóverseny, 12-én a Casino des Étrangersben hangverseny, 15-én halászfregatta, 18-án, a király születésnapján, ünnepély és 20-án, tekintettel az itt lévő magyarokra, Szent-István ünnepély lesz.

— **Keskenyvágányu vasut a Montemaggiore.** Az osztrák vasutminiszter elrendelte a Veprinázon át a Monte-Maggiore nyergén levő Stefanie-Schutzhausig építendő keskenyvágányu vasut politikai és közgazgatási bejárását.

ABBZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hótes arrivés hier:)

Malinovsky Maximilian Lodz
Gámán József dr. Kolozsvár
Tiemiecka Marie Wien
Németh Ambrus Vézseny
Biernacko Marie
Touransky Eugénia Pétervár
Touransky Nikolaus Pétervár
Krno Johann dr. Miava
Kraljevic Dragutin Zágráb
Nitschmann Adolf Wien
Bauernfreund Salo Wien
Zins Klemens dr. Halics
Burghart Irén Szabadka
Vascsak Erzsike Szabadka
Pedoschenke Eugénia Charkof
Piller Karl Gráz
Maresch Karl Leoben
Metsch Hinko Novi
Bettér Róza Novi
Diamant Ludwig Wien
Poper Zsigmond Temesvár
Szernecka Maria Krakó

Union
Gámán
Gámán
Drazica
Karbonate
Slatina
Slatina
Slatina
Slatina
Jezica
Jezica
Schalk
Vidakovics
Vidakovics
Posthorn
Posthorn
Nathan
Plöbst
Plöbst
Istria
Istria
Marchlevska

Sikorska S. Krakó
Gartner Mária Eger
Keleti Jenő dr. Budapest
Englisch Marie Przemysl
Jajus Miran dr. Sokol
Hahn Róza Wien
Nándor Sámuel Budapest
Fekete Gyula Veszprém
Pintér Vilmos Veszprém
Falgermann Marie Lemberg
Lorenz Anna Varsó
Renet Katharina Lemberg
Gerő Hermine Makó
Pohtorn Hugó Komolau
Molnár István Vásárhely
Pancza István Vásárhely
Dohy Mihály Vásárhely
Roman Ilona Budapest
Gróf G. Budapest
Szivv Emma Wien
Grünhut Jenny Wien
Fruhenhuber Leopoldine Wien
Güleher Paul Wien
Rosmüller Jan Menik
Lanska Merie Kolin
Linhartova A. Blansko
Grunbinger József Lussinpiccolo
Herer Sándor Budapest
Vas Sándor Budapest
Reichner Martin Zittan
Virány Rózsika Ungvár
Kardos Ilona Ungvár
Szendrei Sándor Budapest
Robischek István Budapest
Molnár Ferike Budapest
Hoffmann Károly Budapest
Weisz Ervine Zágráb
Maliszewski H. dr. Lemberg
Szigethy Vilmos Szeged
Feldreich Katalin Sz.-Fehérvár
Barta Andor Budapest
Walter Adolf Wien
Seinfeld Ernestine Wien
Fuchs Viktor Innsbruck
Marx Adolf Innsbruck
Desés Lajosné Budapest
Bonis Bertalan Miskolc
Ernst József Budapest
Lessko János Budapest
Zivnska Ferenc Debrecen
Tóth Géza dr. Budapest
Medveszky Károly Nagyszőlős
Szeidel Robert Frankfurt
Weil Éva Zenta
Morutz Hugó Posen
Sasse József Wien
Bíró Gyula Ujpest
Erhart Olga Budapest
Mayer Mathias Wien
Osinski K. Varsó
Lenassi Pepi Logatec
Frankfurter Willy Dresda
Bíró Hugó Budapest
Deutsch Gusztáv Budapest
Fitbogen Ernst Wien

Marchlevska
Mila
Lederer
Lederer
Lederer
Margit
Viktoria
Viktoria
Viktoria
Mascagni
Mascagni
Mascagni
Lackner
Vasanska 106
Jacie
Jacie
Jacie
Márkus
Irene
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Cesky
Cesky
Cesky
Union
Union
Piccola
Carmen
Szegő
Szegő
Szegő
Szegő
Szegő
Szegő
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Bristol
Vécsey
Vécsey
Vécsey
Vécsey
Vécsey
Vécsey
Vécsey
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Hammer
Hammer
Vidakovics
Sikie
Liburnia
Liburnia
Schalk
Schalk
Schalk

Hungária szálló

Lido - Venezia.

Elsőrendű új szálló. Lift, fürdőszobák stb. Magyar és francia konyha. Kitűnő italok. : PENZIÓ 10 LIRÁTÓL FELJEBB. :

ENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

Lido - Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitűnő konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

—«O»—

Hotel Pilsen Meublé

110 szobával 3 lirától személyenkint. Lift, fürdők.

Motorsénak

Caprani G. tulajd.

Marino szálló Lido-Venezia

(az Excelsior mellett).

Nagy étteremmel. — Modern kényelemmel.

— Mérsékelt árak. — A penzióba fürdőkabina használata is bele vehető.

Vianelli A. tulajd.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként az első BÉCSI NŐI ZENEKAR hangversenye. Naponta új műsor.

TULAJDONOS:

BUDAI KÁROLY

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításán díszes okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Velence Szt. Márktér

Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o Estéknként zenehangverseny. —o

CIRKVENICA.

Therapia pavillon.

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagyalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnedű kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiemei De la Ville volt főpincére.

VASÁRNAP ESTE ABBAZIAI HAJÓBÓL kiszállva e lapra figyelmeztetett fekete urileányt, akit hazáig követtem, kérem hol és mikor ismerkedhetnék meg. „HALÁS LESZEK“ jeligen kedves választ türelmetlenül várom a kiadóba.

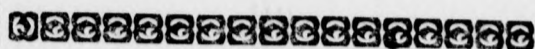
KÖZGAZDASÁG.

+ A kereskedelemügyi miniszterium reformálása.

A „Magyar Nemzetgazda” nyomán közöljük a következőket: Valahány változás a kereskedelemügyi kormányban, mindig felmerül a kereskedelemügyi miniszterium kettéosztásának terve, ami csak amellől bizonyít, hogy ez a kérdés a köztudatba is átment és megoldáá immár égető szükségé vált. Most, hogy Beöthy Lászlót Harkányi János báró váltotta fel a miniszteri székben, természetesen megint aktuális lett ez a fontos kérdés és a napisajtó be is számolt róla, hogy Tisza István gróf miniszterelnök elérkezettnek látta az időt, arra, hogy a kereskedelemügyi miniszterium ügyköre kettéosztassék, illetve a közlekedésügyi miniszterium felállíttassék. Ezeket a híreket félhivatalosan megcáfolták ugyan, de azért mértékadó helyről azt az értesítést nyertük, hogy a kereskedelemügyi adminisztráció reformálásának kérdése soha olyan közel nem állt a megvalósuláshoz, mint most. Ugy értesülünk, Harkányi János báró ehhez a feltételhez is kötötte a tárca vállalását. De amíg azelőtt mindig egy külön közlekedésügyi miniszterium szervezésével óhajtották a kérdést megoldani, most úgy tervezik, hogy a m. kir. államvasutakat nem függetlenítik a kereskedelemügyi miniszteriumtól, hanem nagyobb hatáskörrel látnák el, élére pedig egy — vasutügyi államtitkár állíttatnék. Erre nézve már tanácskozások folynak és őszkor bizonyára ebben a formában, ez az évtizedek óta huzódó ügy végre rendezést nyer. A kereskedelemügyi miniszteriumnak mai organizációja szinte képtelen a rárótt nagy feladatokat kellően végezni. A magyar közlekedésügyi adminisztrációja az utolsó 10 esztendőben annyira megnövekedett, hogy ma már a kereskedelemügyi miniszterium ügyeinek nagy részét lefoglalja. És az a körülmény, hogy a Máv.-ot a kereskedelemügyi miniszteriumból irányítják, rengeteg nehézséget okoz az adminisztráció körül. A mai ügymenet mellett a legkisebb ügyet is véleményezés végett átküldik az igazgatóságtól a miniszteriumba, ami persze hihetetlenül bonyolódottá teszi az ügyvitelt. Így volt ez Ausztriában is, ahol azonban tudvalevőleg úgy segítettek a bajon, hogy külön vasutügyi miniszteriumot szerveztek. Ha a reformot az említett irányban keresztülviszik, a m. kir. államvasutak önálló hatáskörrel végezni ügyeit és csak a nagyfontosságú kérdések, mint pl. a tarifa- politika, a költségvetés stb. jutnának a kereskedelemügyi miniszterium elé. Annyi kétségtelen, hogy azok a nagyszabású reformok és beruházások, amelyek az Államvasutaknál megvalósulásra várnak, csak így kerülhetnek igazán végrehajtásra, viszont pedig a kereskedelemügyi miniszterium is csak úgy tud majd igazán foglalkozni az ország iparával és kereskedelmével, ha felszabadul attól a nagy teherrel, amelyet eddig a vasutügy elintézése rárótt.

— A déligyümöles kereskedelem visszafejlődése. Triesztből írják: Az eddigi tapasztalatok után a déli gyümöles (narancs) kereskedelem újabb visszaesést kell konstataálnunk. A csökkenés 1912 évről 133.985 métermázsra az 1911. évi 77.501 métermázsra ellenében. E visszaesés egyik oka a politikai viszonyok, mert a trieszti piac fővevője Galicia leginkább van érdekelve a keleten dúló háboruban. Egy másik oka annak, hogy a direkte-transito üzlet visszamegy, az olasz vasuti politika, miután most olesó és gyors

egyenes tarifák létesítettek. Ezek alapján Sziciliából Ala, Cormons és Pontafelen keresztül nyit utat a belföldi piacokra, gyorsabban mint a tengeri forgalom. Az északi olasz-osztrák határt például öt nappal előbb éri el. A trieszti kereskedelmi körök ezért a tengeri forgalmat igyekeznek javítani, mert csak így lehet a kereskedelmet föllendíteni. A spanyol árukat is könnyen lehetne Trieszten át irányítani, ezek most Hamburgon át szállítanak. Ugyanaz, a mit Triesztről mondottunk, áll Fiuméra nézve is, mert a déligyümöles kereskedelem az utóbbi években itt is folyton esökken.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellékhelyiségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 l. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.-

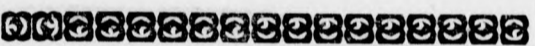

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel. Az ut tartama csak 3 óra.

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

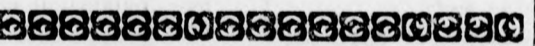

Ekszer - arany - és chinaezüst - áruk

Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35.
Telefon szám 206.

dús választéban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Haut W.

VIALE DEAK 40. SZÁM.

ujannan megnyílt zsbárus üzlet. Vesz és elad mindennemű uraságoktól levetett uri és női ruhákat, uniformisokat, aranypaszmányt, butorokat. Levélbeli meghívásra házhoz jövök, legjobb árakat fizetek. Kérem a t. közönség bizalmát.

Tisztelettel Haut Vilmos.

Gyönyörűen éneklő tarka-kanári eladó. Via Fr. Branchetta 1 sz. I. em.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Az előrehaladt idény miat !

Bátorkodunk ezennel a következő cikket mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel garantált szinek

à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra

à Kor. —.26

Csikos creppon legújabb divat

à Kor. —.38

Percail, elegáns minták

à Kor. —.50

Panama, minden modern színben

à Kor. —.90

Szinezett zefir, legújabb minták

à Kor. —.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták

à Kor. 1.--

Eponge(szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME, CORSO 11.

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

Szabott árak.

Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemáruk, szőnyegek, butorszövetek, fehérenműek, gyapotáruk, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

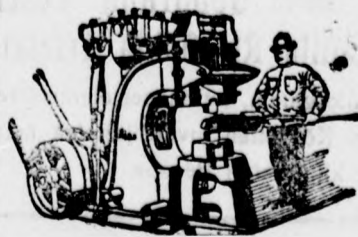
Gróf CSAKY LÁSZLÓ

Prakfalvi Vas- és Acélgvár rt.

Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacémű AJAX 5/o gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlőműves kovácspöröly Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámgyártás

Malom-, bánya-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfűrők, lapátok

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Buenos-Ayresbe, Patrasz, Algir, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Sophia Hohenberg gőzössel
julus 24-én.

Quebeckbe és Montreálba a Canada gőzössel
julus 26-án.

Newyorkba az Alice gőzössel aug. 2-án.

Buenos-Ayresbe, Nápoly, Barcellona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo érintésével a Laura gőzössel aug. 7-én.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	14.—	"
200x300	"	17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-ként Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

MERCEDES

Az autók királya!

-= Bárdi r. t. =-

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYÖR.**

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

Kawa-Santal-Kapszulák kitűnő szer húgyvesztés ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bota-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőeknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmúlhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csúf-, fogfájásnál és bőrvizketegségnél. 1 próba üvege 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez,
Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.
Viszontelárusítók jól fizetve.

MOST NYILT MEG!

BAJIN Z.-Fiume Piazza Andrassy.

Nőidivat — kézmű — és rövidárkereskedése.

LIDO-VENEZIA
CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől.
Villanyos világítás.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

SCHÖN I. — Szépség és hajapolási terme — SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12. II. em.

Telefono 11-89.